

**Streszczenie rozprawy doktorskiej Mgr Dariusza Szydelko /j.polski/ pt. :
„Dochód z działalności rolniczej jako podstawa opodatkowania. Studium
teoretycznoprawne”**

Celem badawczym niniejszej dysertacji jest opracowanie nowych metod ustalania dochodu podatników prowadzących działalność rolniczą, który mógłby stać się podstawą opodatkowania podatku dochodowego od działalności rolniczej.

Bezpośrednim przyczynkiem do rozpoczęcia pracy badawczej był wyrok Trybunału Konstytucyjnego sygn. akt K58/07, nakładający na ustawodawcę obowiązek wprowadzenia zmian legislacyjnych, które pozwoliłyby na stratyfikację mieszkańców wsi ze względu na ich dochody, a co za tym idzie również ich zdolność płatniczą. W niniejszej pracy postawiono tezę, według której obecnie obowiązujący podatek rolny, wprowadzony w 1984 r. stanowczo odstaje od pozostałych regulacji, funkcjonujących w naszym systemie podatkowym oraz warunków rynkowych, które ulegają dynamicznym zmianom, szczególnie po przystąpieniu Polski do UE.

Niniejsza dysertacja składa się z VIII rozdziałów. W rozdziale I wprowadzono niezbędny aparat pojęciowy, w tym definicję gospodarstwa rolnego i działalności rolniczej. Autor omówił polski ustrój rolny, wynikający z Konstytucji RP i ustawy o ustroju rolnym oraz przedstawił dane statystyczne na temat polskiego rynku rolnego.

W rozdziale II scharakteryzowano podatki, jakimi obciążeni są producenci rolni, w tym zwłaszcza podatek rolny. Autor opisał specjalne działy produkcji rolnej, nie pomijając przy tym przychodów *quasi-rolniczych* (np. działalność agroturystyczna czy sprzedaż bezpośrednia). Autor przedstawił również własną, krytyczną ocenę obecnego podatku rolnego.

Rozdział III traktuje o dochodzie rolniczym, z podziałem na dochody rolnicze *sensu largo* i *sensu stricto*. Przedstawiono w nim również pożądane cechy podatku od działalności rolniczej w oparciu o wybraną literaturę.

W rozdziale IV niniejszej pracy autor, w poszukiwaniu wzorców dla nowego podatku, przeprowadził analizę prawnoporównawczą systemów podatkowych (ze szczególnym uwzględnieniem sposobu opodatkowania działalności rolniczej) wybranych krajów UE, tj. Niemiec, Francji, Belgii, Hiszpanii, Irlandii, Węgier oraz Czech. Następnie zaproponował podział powyższych krajów na trzy grupy: kraje stosujące preferencje podatkowe wobec producentów rolnych, kraje stosujące ograniczone preferencje podatkowe wobec producentów rolnych oraz kraje niestosujące preferencji podatkowych wobec tej grupy podatników. Analiza systemów podatkowych, obowiązujących w każdym z wymienionych krajów, składa się z omówienia ogólnego zarysu rynku rolnego na podstawie danych EUROSTAT, przedstawienia

generalnych cech systemu podatkowego danego kraju, a następnie badania przyjętych sposobów obliczania podatku dochodowego od działalności rolniczej.

Rozdział V niniejszej pracy stanowi analiza propozycji reformy obciążeń producentów rolnych, tj. projektu ustawy o opodatkowaniu dochodów z działalności rolniczej datowanego na 1 sierpnia 2012 r. Trudno o dokument, który w sposób bardziej kompleksowy i dopracowany traktuje zagadnienie opodatkowania podatkiem dochodowym produkcji rolnej. Co więcej, w odróżnieniu od pojawiających się w domenie publicznej propozycji, opisywany projekt powstał na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tak więc jest jedynym całościowym oficjalnym stanowiskiem rządowym w ten materii.

W rozdziale VI autor ujął postulaty *de lege ferenda* oraz zaproponował optymalne metody obliczania dochodu producentów rolnych, oparte o doświadczenia przebadanych krajów, przy uwzględnieniu polskiej specyfiki.

W rozdziale VII, zaproponowane metody zostały skonfrontowane z rzeczywistością poprzez przeprowadzenie badania polegającego na symulacji opodatkowania 180 losowo wybranych gospodarstw rolnych. Podstawę do wyliczeń stanowiły rzeczywiste dane gospodarstw rolnych znajdujące się w bazie Polskiego FADN. Rozdział VIII stanowi podsumowanie rozważań podjętych w pracy.